

İSLÂMÎ VE SOSYAL AÇIDAN
İNFAK MÜESSESESİ

Editör
Doç. Dr. Adil ŞEN

Kitabe Yayınları: 51

İSLÂMÎ VE SOSYAL AÇIDAN İNFAK MÜESSESESİ

Editör

Doç. Dr. Adil ŞEN

© FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.
(Sertifika no: 13178)

Mizanpaj ve Kapak
FCR

Baskı ve Cilt

NY MATBAACILIK YAYINCILIK
KAĞITÇILIK TİC. VE SAN. LTD. ŞTİ.
Ostim OSB Mh. 1250 Cd. No: 24 Yenimahalle/ANKARA
Tel: (0533) 591 86 17 (Sertifika no: 50732)

1. Baskı: Temmuz 2023

ISBN: 978-625-99194-2-3

FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SANAYİ ve TİC. LTD. ŞTİ.
Hacı Bayram Mah. Boyacılar Sk. No: 14/1
Ulus-Altındağ/ANKARA • Tel: (0312) 310 08 60
Web: www.fcr.com.tr • e-mail: fcr@fcr.com.tr

İSLÂMÎ VE SOSYAL AÇIDAN
İNFAK MÜESSESESİ

Editör

Doç. Dr. Adil ŞEN

YAZARLAR

Prof. Dr. Nihat TEMEL

Prof. Dr. Ali ÇELİK

Prof. Dr. Orhan ARSLAN

Prof. Dr. Cemal AĞIRMAN

Doç. Dr. Emine KESKİNER

Prof. Dr. Zekeriya GÜLER

Fatmanur ÖZGE

Medine KORKMAZ

Prof. Dr. H. Hüsni KOYUNOĞLU

Doç. Dr. Adil ŞEN

Ankara 2023

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ -----	7
AÇIŞ KONUŞMASI -----	11
Kur'an-ı Kerim'de İnfâkla İlgili Âyetler ve Kısa Yorumlar Prof. Dr. Nihat TEMEL -----	15
Hz. Peygamber (sav)'in Hadislerinde "İnfak" Prof. Dr. Ali ÇELİK-----	38
Hz. Peygamber'de İnfak Prof. Dr. Orhan ARSLAN-----	55
Yoksullukla Mücadelede Ahlâkî ve Dinî Eylem Olarak İnfâkın Rolü Prof. Dr. Cemal AĞIRMAN -----	66
Zekât Bilinci Oluşturmada Örgün Eğitimin Yeri ve Önemi Doç. Dr. Emine KESKİNER -----	91
İnfak ve Müslüman Şahsiyetin Oluşumundaki Rolü Prof. Dr. Zekeriya GÜLER -----	111

**Dini Boyuttan Küresel Boyuta İnfak Olgusunun Toplumsal Rolü
Etkisi ve Önemi (Kahraman Maraş Merkezli Depremde Yapılan
Yardımlar Örneği)**

Fatmanur ÖZGE - Medine KORKMAZ----- 130

“İnfak”ın Kurumlaşması: Vakıf

Prof. Dr. H. Hüsnü KOYUNOĞLU ----- 179

**Kültür ve Medeniyetimizde Yardımlaşma ve İnfak Çerçevesinde
Oluşan Müesseselere Bir Bakış**

Doç.Dr. Adil ŞEN----- 214

ÖN SÖZ

İslâm, bütün insanlığa saadet vaat eden ilahi dinin adıdır. Bu saadeti temin için özünde barındırdığı güzellikleri esirgemedi tüm insanlığa sunmuştur. Bunu yaparken, insanlığın özünde bulunan güzelliklere de kucak açmıştır.

İslamiyet'i kabul eden ilk müminler, şehirlerin anası Mekke şehrinin, sakinleri idiler. Çoğunlukla ticaretle meşgul oluyorlardı. Bu münasebetle tüm Arabistan'ı, o günkü Bizans'ı ve İran'ı da tanıyorlardı. Yaşadıkları Mekke şehrinde de senenin üç farklı zamanlarında panayırlar kuruluyor, bütün Arabistan ve mücavir memleketlerden de insanlar burada buluşuyorlar, alış veriş yapıyorlar, edebi, sportif müsabakalara katılıyorlardı. Ayrıca Hacc mevsiminde Ka'be ve Mekke yine cazibe merkezi olarak, gelen ziyaretçilerin bir müddet ikamet ettikleri, mekân olarak, müstesna bir mevkie sahipti. İşte Hz. Peygamber'in davetine icabet eden ilk Müslümanlar, böyle bir müktesebatın içinden geliyorlardı. Peygamberin davetini kabul ederken neye 'evet' dediklerinin ve de neye 'hayır' dediklerinin farkında idiler. Yani Peygamberin davetine icabet ederek, O'nunla arkadaş ve yoldaş olan her sahabe, 'Lâ' derken şirk düzeninin bütün haksız kazanımlarını reddettiklerini, 'İllâ' derken ilâhî gerçeğin ışığında kurulacak yeni bir nizama evet dediklerini, biliyorlardı. Yeni bir dünyanın kuruluşunun bedelini de biliyorlardı. Bundan dolayı, zaman zaman Hz. Peygamber'e 'hayat ve mematları' üzere bey'at ederek güven tazeliyorlardı.

İslamiyet, geldiği günden itibaren insanları tevhide çağırırken, beraberinde kölelerin, diri diri toprağa gömülen kız çocuklarının, itilip kakılan yetimin, kendisinden hazzedilme-

yen yoksulun içine düşürüldüğü duruma da itiraz ediyordu. Dini yalanlayanların, yoksula da bigâne olduğunu teşhir ediyordu. Asırların şirk tortusuyla körelmiş vicdanlar, uyanıyordu. Bundan dolayı şirk düzeninden nemâlanan toplumun ileri gelenlerinin, müstekbirlerin uykusu kaçtı. Müminler ise birliğin, beraberliğin, paylaşmanın, birbirinin elinden tutmanın şevkini yaşıyorlardı.

İslam inancı, kendisini kabul eden bütün fertlerin, toplumların hayatında köklü değişiklikler yapmıştır. Bu inkılabın asgarisi, inançta tevhid, cemiyette vahdet, yaşantıda ‘mekârim-i ahlak’ olmuştur. Fertten cemaata, cemaattan cemiyete, cemiyetten devlete, devletten medeniyete uzanan, sahih ve esaslı bir yürüyüş başlatmıştır. Kur’ân bu yürüyüşün ruhu, Hz. Peygamber tatbikatçısı, ashâb-ı kirâm da ilk şahidleri olmuştur. İslam medeniyetinin macerası kısaca bundan ibarettir.

Biz ‘mazlûmun dini olmaz’ diyen bir anlayışla bütün ezilenlere rahat nefes aldırılmayı hedefleyen bir medeniyetin mensuplarıyız. Dolayısıyla ‘İnfâk’, bizim medeniyetimizin bariz bir vasfıdır. İslâm medeniyetinin diğer bir adı da ‘İnfâk medeniyeti’dir, denilebilir. İnançsız için vermek ‘bir sarp yokuş’ iken, mümin infâkla dara düşmüş, yolda kalmışın elinden tutarak/nafakalandırarak, önüne dikilen sarp yokuşa bir nafak/tünel açar, ışığı gösterir.

Bu müşterek çalışmanın temeli, ‘İnfâk Vakfı’mızın, Ankara Mamak Necmeddin Erbakan Kültür Merkezinde, 29 Nisan 2017 tarihinde ‘İnfâk; Unutulan İbadet’ başlığı altında yapılan Panele dayanır. Panel oldukça verimli geçmişti. Panel sonrası, sunulan tebliğlerin genişletilerek ve konunun ehli başka hocalarımızdan da mümkünse yazılar olarak bir kitabın kisve-i tab’a bürünmesi fikri gelişti.

Nihat Temel hocam zaten, panele de iştirak etmişlerdi. Mevzuyu kitap çapında çalışan mütehassıs bir hocamız idi. Daha sonra karşılıklı haberleşerek ‘Kur’ân-ı Kerîm’de İnfâk Âyetleri ve Kısa Yorumlarını’ lütfettiler. Hocamız yine bir Kur’ân faaliyeti için gittiği Bingöl’de 19 Kasım 2021 tarihinde vefat edip rahmet-i Rahmân’a kavuştu. Bir gün sonra, ömrünün çoğunun geçtiği Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Camiinden ikinci namazı sonrası, hüsn-i şahadetlerle ebediyete yolcu ettik. Paylaştığı yazısı, Hocamız için bir sadaka-ı câriye olur inşallah...

Bu panelin bir başka şahidi, İnfak Vakfî’nin her faaliyetine koşan Seyyid Abi idi. O’na da rahmetler diliyoruz.

Panelden sonra kendileri ile irtibat kurduğumuz Prof. Dr. Ali Çelik, Cemal Ağırman, Prof. Dr. Zekeriya Güler, Prof. H. Hüsnü Koyunoğlu, Doç. Dr. Emine Keskiner ve Doç. Dr. Ali Öztürk’ün iki yüksek lisans öğrencisi Fatmanur Özge ve Emine Korkmaz hocalarımız, her biri İnfâkla ilgili kendi ihtisas sahalarını ilgilendiren yazılarını, bizimle paylaşmak alıcınaplığını gösterdiler. Kendilerine tek tek teşekkürlerimi sunuyorum.

Orhan Aslan hocamız zaten Panelist olarak güzel bir tebliğ sunmuşlardı. Hocamız her zamanki zarafet ve nezaketi ile tebliğlerini bizimle paylaştılar. Şükran ve hürmetle anyıyorum.

Ömer Köse Ağabeyimiz, İnfak Vakfî’nin başkanı olarak Panelde bir açış konuşması yapmıştı. O konuşmayı, bizimle paylaştılar ve her safhada işlerimizin kolaylaşmasına vesile oldular. İnfak Vakfî ismi ile müsemma, bir yandan muhtaçlara aynı ve nakdi yardımlar yaparken, diğer yandan ümmetin fikri seviyesini yükseltmek için, sohbet, dergi, kitap, konferans, panel ve sempozyum gibi faaliyetler ile de meşgul olması,

örnek bir vakıf çalışmasının nasıl yapılacağını göstermesi yönünden kayda değerdir. Ömer Köse Ağabeye çalışmalarında kolaylıklar, sıhhatli, uzun ömürler diliyorum ve teşekkürlerimi sunuyorum.

Günümüz dünyasında, birçokları hak etsin veya etmesin almayı, haksız yere kazanmayı düşünürken; bizim Müslüman olarak çağa ve Dünya'ya vermeyi öğretmeğe, hatırlatmaya olan ihtiyacımıza karşılık olarak, İnfak'a dair bir şeyler söylemişsek ve de hepsi birbirinden kıymetli yazılardan oluşan bu çalışma ile kendimizi bahtiyâr addedeceğiz. Gayret bizden, tevfik Allah'tandır.

Adil ŞEN
Eskişehir 2023